

DM
röviden

50. HÉT december 9- december 15.

Öt vagon burgonyát küldtek Szabolcsból Szegedre — 610 művész és 100 tudós kap karácsonyi segítyt. — Ezek a címek negyven évvel ezelőtti újságokból valók. Eljön a negyvenedik békés karácsony is — e hét végén már ezüstvasárnap lesz. Csak az ezüstfehér csillogás nem akar lehullani hozzá.

Hétfőn ül össze Moszkvában a szovjet-amerikai kereskedelmi tanács. Kedden Oslóban adják át a Nobel-békedíjat az Orvosok a nukleáris háború ellen nevű szervezetnek, ugyanaznap Stockholmban osztják ki a szakmai Nobel-díjakat.

Itthon folytatódnak a szakszervezeti küldöttértekezletek. A hét vége legfontosabb belpolitikai eseménye, hogy pénteken kezdődik a Hazafias Népfront VIII. kongresszusa.

A héten ünneplhető névnapok közül kétségkívül a Luca-nap a legjelentősebb. Pénteken kell nekifogni a székfabrikálásnak, hogy karácsonykor lelepleződjének a boszorkányok. Óvatosan faragjunk: ha tizenharmadika még péntek is, vigyázni kell a fűrésszel-kalapáccsal. Azért ne feledkezzünk meg Natália, Judit, Árpád, Gabriella, Szilárda és Valér nevű ismerőseinkről sem. A Natália a latin dies natales Domini (az Úr születésnapja) kifejezésből született, eredetileg a karácsonykor világra jött leányok neve volt. A Judit héber eredetű. Jelentése: Júdeaából származó nő. Az Árpád nevet a 19. században újtották föl Árpád fejedelem tiszteletére. A Gabriella a héber Gabriél nő párja, a Szilárda pedig a nyelvújítók által a Konstantinból fordított, magyarosított Szilárdé. A Valér jelentése erős, egészséges, amit kívánunk is nekik és minden névnaposnak.

OSZTRÁK ÉPÍTŐMŰVESZEK BEMUTATÓJA

A századforduló két kiváló osztrák építésze, Otto Wagnernek és Adolf Loosnak munkásságát mutatja be az a tárlat, amely a Magyar Építőművészek Szövetsége és az Osztrák Kulturális Intézet összefogásával a Délterv Rózsa Ferenc sgt. 16 —20 szám alatti székházának aulájában nyílik december 9-én, hétfőn délelőtt 11 órakor. A kiállítást — amely 17-ig tekinthető meg naponként 8 és 17 óra között — Finta József, a Magyar Építőművészek Szövetsége vezetésének tagja, állami és Ybl-díjas építész nyitja meg.

HÉT VÉGI PIACI ÁRAK

A hét végén a Marx téren az élő csirke kilóját 45—55, a tyúkot 40—45, a pulykát 55—60, a libát 45, a kacsát 50—55, a tejfőlit literjét 80, a tehéntúrót kilóját 40—50, a juhtúrót és sajtot 80—90, a tojás darabját 2,40—3,50 forintért kínálták. Egy kiló rózsás típusú burgonya 5—6, fehér és sárga típusú 7—9, sárgarépa 8—10, petrezselyem 10—20, vöröshagyma 8—10, fejes káposzta 6—8, kelkáposzta 10—12, egy fej saláta 3—4 forintba került. A karalábé kilója 8—10, a karfiol 10—25, a paradicsom 46, a zöldpaprika 110—120, a fűzök 10—12, az uborka 160, a retek csomója 3—6, a zöldhagyma 5—6, a fokhagyma kilója 50—80, a paraj 30—40, a sóska 30, a gomba 50—80, a téli alma 6—20, a körte 12—40, a szőlő 20—28, a héjas dió 40—50, a száraz bab 50—60, a savanyú káposzta 20—26, a mák literje 55—60 forint volt.

13 + 1

A PALETTA GALÉRIÁBAN

A Paletta Galéria 13 + 1 címmel grafikai kiállítást rendez. A tárlatot december 9-én, hétfőn délután 5 órakor Supka Magdolna művészettörténész nyitja meg. Tizenhárom művész alkotásai láthatók a bemutatón, ők a következők: Ágatha Margit, Almásy Aladár, Banga Ferenc, Berki Viola, Gácsi Mihály, Gajzágó Sándor, Gross Arnold, Gyulai Livius, Kovács Tamás, Rékassy Csaba, Somogyi Győző, Szemethy Imre, és Tulipán László. Hogy ki lehetne a plusz egy? Ennek kitalálására várják a játékos kedvű érdeklődőket. A helyes megfejtők között a 14. művész értékes grafikai lapját sorsolják ki, karácsonyi ajándékként.

TÁRLAT A KSZV ÚJSZEGEDI GYÁRÁBAN

Major István, a 600-as számú szakmunkásképző művésztanára kiállítást rendez a KSZV újszegedi gyárában. A tárlatot hétfőn fél 3-kor Hofgesang Péter, az intézet igazgatója nyitja meg, a bemutatót az érdeklődők december 20-ig tekinthetik meg.

AMERIKAI PROFESSZOR ELŐADÁSA

A SZAB kémiai szakbizottsága és a Magyar Kémikusok Egyesületének megyei csoportja rendezésében John T. Yates, a Pittsburgh-i egyetem professzora tart előadást a szilárd felületen végbemenő folyamatokról — az előzetes programoktól eltérően — holnap, kedden délután 4 órakor, a SZAB-székházban.

Olvastam, hogy ...

... Tokió egyik szórakozóhelyén robotpincér szolgálja ki a vendégeket. A beszélő „dobozember” palackot bontani ugyan nem képes, de a konyhából a vendég asztalához viszi a rendelést.

Hatalmas népszerűségnek örvend, ami pillanatig sem csodálható. Mert képzeljük csak el, mily kitörő örömmel fogadják mi is vendéglátó egységeinkben az ilyen gépfelhasználót. A

mi robotpincérünk talán úgy lenne betáplálva, hogy takarítsa le az asztalt az előző vendég távozása után, és a rendelés pillanatától számított legfeljebb húsz perc múlva hozza az ételt. Továbbá töltsön rezzel-telen arccal, ha a vendég még többször is rendel, avagy kevés borral ad. És főleg csináljon úgy, mintha ő lenne a vendégért.

K. K.

A nagy lehetőség

Ezennel ország-világ előtt elismerem, hogy sose leszek belőlem sem rendes ember, sem gazdag, de még „kettős állampolgárság” (!) sem, mert nem dohányzom, s ital-ügyben is olyan vagyok, akár az állat: akkor iszom, ha szomjazom. Keserű csalódásom tapasztalatait összegezve leszögezhetem — szakadjon rám bár az egészségnevelési intézetek összes ege, és sose kapjam meg a Csajtai Miklós-díjat — igaz, hogy a dohányzás káros, de a nem dohányzás bizonyos esetekben még károsabb, a nem-ivás pedig egyenesen hajjaj!

Tételeim igazolására álljk itt e gyorsjegyzőkönyv, mely felvételét december havának nyolcadik napján a szegedi Népek Barátsága Placcion — egyszerűben a Marx téri piacon, midőn érzékeny búcsút vettem szerencsecsillagomtól

— Tisztelt uram, ha nem tévedek, ön az, aki a mi tájékoztatáspolitikánkra jelentkezett, nem, nem, ne is tagadja, megláttam a mozdulatáról, ahogyan a Vasárnapi Híreket a szatyrába csúsztatja. Helyes, helyes, ez az igazi konspiráció, így kell álcázni, amint azt mindnyájan csináljuk ebben a számunkra nem kedvező társadalmi közegben. Úgy vetetni észre magunkat, hogy nem vesszük észre, mert úgyis mindent figyelnek. Ezek itten!

— Akkor most gyorsan rátérek a

tárgyra és még egyszer köszönöm, hogy ilyen diszkrétan jelentkezett a Nevijork Állam Egyesült Királyság tájékoztatáspolitikájára, ami a lapokban álcázottan megjelent. „Dolgozókat keresünk”, ez az, jól tett látni, ezt mi hoztuk a nyilvánosság szeme láttára, itt az aláírás, csak az siflirova van és a szöveg egyenlő a mi Nevijork Állam Egyesült Királyság hirdetésünkkel.

— Noaszondja, meg tudok fogadni tizenkilenc vasbetonszerelőt, nyolc lakost, hatvanhárom darukészítőt és egyszáznegyven... pillanat, rögtön összekompjütérezem, hétszerháromszonnyeg az harminc, az annyimint egyszázkilencvenhat kubikost, akik a magyar rónát képviselik a tengerentúlon. A felvett dolgozók személyesen kettős állampolgárságok lesznek egyetemlegesen és automatika.

— A fizetség negyvenkétezer dollár lesz, mint azt már mondtam, ha nem mondtam, akkor megismétlem, s nem évente, havonta! És persze ruhapénz megegyezés szerint. Kólát ingyen adunk, mert van sok, és a szervezetteknek szüksége is a folyadék, ugyanis az őserdők közelsége miatt klimatikus viszonyok uralkodnak.

— Hajójegyet biztosítunk, de csak másodosztályra, viszont a hajó fel van szerelve vendéglátóiparral, amire végig érvényes az álta-

lam igazolt munkaszerződés. Csak fel kell mutatni és lehet fogyasztani, nem úgy, mint ebben az országban, ahol még mindig jegyrendszer uralkodik a vasfüggöny mögötti üzemi étkezdékben. Hány ebédjegyet mutassák annak, amire még krumplicevest sem adnak egy vacak dátumeltérés miatt! Ennek következtében jómagam is kénytelen vagyok diplomáciai megbízatásom idején bizonyos anyagi természetű szükségleteim kielégítésére véget — ideiglenesen ellátási céllal — rövidbejáratú kölcsönöket kieszközölni, melyeket természetesen a kikötés után átutalási számlának tekintek. Ezen a rövid bejáraton tessék a titkárnőmhöz fáradni és a jelentkezési díjat befizetni, két sör, két rum, egy-egy az ön, és öt szendvics, de elég négy is, ha ön nem eszik, s akkor már csak egy szál cigarettát kérek, gyufám van: még a Nevijork Állam Egyesült Királyság Munkaerő Hivatalától. Sziveskedjék a pulthoz fáradni, és elintézni a formaságokat, addig én előkészitem a szerződési okmányokat, hogy legyen mire koccintani. Személyi szám nem kell, mert odakint újat kap.

— De uram, hát hogy képzelem? Negyvenkétezer dolláros állást elszalasztani, csak mert ekkora befektetésre nem képes?! Már megbocsásson, de kétségbe kell vonnom, hogy ön normális, ha még egy szál cigarettát is sics!

Hát tessék mondani ezek után, hogy nem szerencsésebb, aki dohányzik.

Igriczi Zsigmond

Marad a jó idő

Várható időjárás hétfő estig: változóan felhős, többfelé párács — főként északkeleten — helyenként tartósan ködös idő. A nyugati és az északi országrészben elszórtan kisebb eső is lehetséges. A délnyugati szél többfelé élénk, a Dunántúlon néhol időnként erős lesz. Folytatódik az enyhe idő. A várható legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn általában 9 és 14 fok között, néhány tartósan ködös helyen 5 fok körül alakul.

MOZGÁSSÉRÜLTEKNEK

A Hazafias Népfront Belvárosi I/A körzeti bizottsága műsorral egybekötött Mikulás-napi ünnepséget rendez 10-én, kedden Újszegeden a Kőjál-klubjában, mozgáskorlátozottak részére.

LOTTÓ- NYEREMÉNYEK

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság közlése szerint a 49. játékhéten 5 találatos szelvény nem volt. A lottó nyeremények a nyereményilleték levonása után a következők: 4 találatos szelvénye 85 fogadónak volt, nyereményük egyenként 127 ezer 297 forint; 3 találatos 8 ezer 659 fogadónak volt, nyereményük egyenként 625 forint; a 2 találatos szelvények száma 261 ezer 135 darab, ezekre egyenként 26 forintot fizetnek.

Gyászkezelmények

Mély fájdalommal tudatom, hogy szeretett fiam,

BÁNYAI ANTAL
(Szeged, Bokányi Dezso u. 37.) életének 48. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. Temetése december 11-én, délelőtt 11 órakor lesz a Dugonics temető ravatalozójából. A gyászoló édesanyja.

Fájó szívvel tudatom, hogy drága jó édesanyám,

ÖZV. BURGHARDT JÓZSEFNE
Pleskó Franciska
100. életévében rövid szenvedés után, december 4-én örökre elhagyott. Temetése december 10-én 14 órakor a Belvárosi temető ravatalozójából lesz. Gyászolójaként lányom, Pleskó és Burghardt család és mindannyian, akik szerették. Gyászmise december 10-én reggel fél 8 órakor a moravárosi templomban lesz. Katona u. 36/B.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett nagynénit, testvér, rokon,

ÖZV. RÁTKAI JÁNOSNE
Cszizmadia Erzsébet
hosszú szenvedés után, 68 éves korában elhunyt. Temetése hamvasztás után lesz. A gyászoló család, Veresacs u. 46.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a felejtethetlen férj, édesapám, nagyapám,

PAPP PÁL
életének 73. évében, hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése december 10-én 13 órakor lesz az Újszegedi temető ravatalozójából. Gyászoló gyermekei és a Szűnyog család.

TAGGYÜLÉS TEADÉLUTÁNNAL

A Vöröskereszt 18-as alapszervezete teadélutánnal egybekötött taggyűlést tart 10-én, kedden délután 5 órakor az Eszperantó utca 1. szám alatti pörházban.

Így igaz

— Eddig mindenkinek azt mondta, hogy maga Napóleon, most pedig egyszerre bejelenti, hogy maga Hamlet!

— Ez azért van doktor úr, mert maga nagyon szimpatikus nekem, és magának nem akarok hazudni.

SZUPERKONCERTRE SZEGEDRŐL

Mint arról már korábban hírt adtunk, karácsony másnapján, december 26-án, valamint december 28-án Budapesten szuperkoncertet rendeznek, a legkiválóbb hazai popszínpadok fellépésével, a harmadik világ éhezőinek megsegítésére. A nagyszabású koncertre a Mávutours szegedi körzeti irodája különvonatot indít Szegedről, melyre még lehet jelentkezni a MÁV Igazgatóság mögötti menetjegypénztárnál.

ORVOSOK TUDOMÁNYOS ÜLÉSE

A SZAB orvostudományi szakbizottsága és a SZOTE tudományos ülést rendez holnap, kedden délután 4 órakor az oktatási épületben (Dóm tér 13.). Három orvos-professzor: Simon Miklós, művészettörténész, a vásárhelyi Iona és Gál György, a vásárhelyi Iona és Gál György Múzeum igazgatója ajánlja az érdeklődők figyelmébe.

Tények, teóriák, tudomány

Lőpor helyett áram

A hetvenes évek elején kezdték meg a kísérleteket, s most érték el az első „sikereket” egy új, félelmetes fegyverrel, a mágneses ágyúval. Az alapmodell működési elve rendkívül egyszerű: két nagy, többméteres réz sín végére kötik a nagy erősségű áramforrás pólusait, s az áramkört úgy zárják, hogy a két sín, mint a H betű középvonalát, egy csúszóképesen elhelyezett vasdarab köti össze. Az áram mágneses teret indukál a sínekben, amely az ún. Lorenz-törvény értelmében előre irányuló erőt hoz létre a középdarabban, azaz a lövedékben. Így már 5—6 kilométeres másodpercenkénti sebességet is elértek a kilóveskór, ami messze felülmúlja a lőporral működő ágyúgolyó „mind össze” 2 km/sec. torkolati sebességét. A lövedékek egyelőre kicsik, s még sok nehézséget kell leküzdeni, amíg a mágneses ágyú a parádékon is megjelenhet — reméljük, nem is vetik be másutt... Az egyik nehéz példál az, hogy a rettenetes sebesség miatti sűrűlódás egyszerűen megoldásztja a lövedéket. (Scientific American)

A savas eső és a halpusztulás

Minden háziasszony tudja, hogy ecetes ételt nem szabad alumíniumedényben tartani, mert az edény is, az étel is tönkremegy, aki pedig az ételből eszik, mérgezést kap. E jelenség ismétlődik meg a savas esők egyik újonnan felfedezett

mellékreakciójában. A talajt alkotó ásványokban bőségesen fellelhető alumíniumot a sav kioldja, s az erősen mérgező ionok feloldulnak a felszíni vizekben. Különösen veszélyes a hóolvadás, amikor a talajjal sokáig érintkezett, s ezért magas alumíniumtartalmúvá vált csapadékvíz egyszerre nagy adagokban jut a patakba és folyókba, az eddig is számos okra visszavezethető halpusztulások újabb, szinte kivédhetetlen módozatát teremtve meg. (Science)

Azonosították a tumor nekrosis faktort

Mint arról rovatunkban is hírt adtunk, nemrégiben egy olyan, közelebbről meg nem határozott fehérjét izoláltak, amely hatékonyan pusztítja a ráksejteket igen kis mennyiségben is, s így a vegyszerekkel ellentétben, nem kell mellékhatással számolni.

Nos, a képlet azóta anynyiban módosult, hogy a fehérjéről kiderült, hogy a makrofág nevű fehérjések termelik, s eredeti funkciójuk a baktériumtoxinok elleni védelem. A cahexinről — így nevezték el a fehérjét — ugyancsak most azt is kimutatta egy másik kutatócsoport, hogy van mellékhatása, legalábbis, ha huzamos ideig alkalmazzák: kóros soványtságot okoz, mivel gátolja a szervezetben a zsírok keletkezését. Az erdekes anyagról bizonyára sokegyes hallunk még, hisz az intenzív kutatások csak ezután kezdődnek meg. (Science, Nature)

DELMAGYARORSZÁG

A Magyar Szocialista Munkáspárt Szeged Városi Bizottságának napilapja
Főszerkesztő: Sz. Simon István
Főszerkesztő-helyettes: Szávay István

Kiadja a Csongrád Megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Kovács László — Szerkesztőség és Kiadóvállalat: Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. Sajtóház 6740 — Telefon: 12-633 — A lapot nyomja: Szegedi Nyomda, Szeged, Bajcsy-Zsilinszky utca 28. 6720. Igazgató: Dobo József — Terjeszti a Magyar Posta, Előfizetői a postai üzemeltetőknek és kézbesítőknél. Előfizetési díj egy hónapra 43 forint, — ISSN: 0133-025 x